

Zpráva ze služební cesty do SRN

Místo:

Bundesarchiv, Abteilung Deutsches Reich, Finckelsteinallee 63, 12205 Berlin, Německo

Termín cesty:

20.-24.5.2013

Účel cesty:

Studijní pobyt v rámci IP - Nacistická okupační správa v PČM a její představitelé

Účastník cesty:

PhDr. Zdeňka Kokošková, vedoucí 3. oddělení Národního archivu

Zprávu podává:

PhDr. Zdeňka Kokošková

Datum vyhotovení:

24. června 2013

Podpis ředitelky archivu: PhDr. Eva Drašarová, CSc.

Podepsáno elektronicky.

Část všeobecná

Služební cestu jsem zahájila 20. května 2013 v Praze. Použila jsem vlak EC 176 z Prahy, hlavního nádraží do Berlína, hlavního nádraží, který vyjížděl v 8.29 hod. Do Berlína jsem dorazila ve 13.15 hod. Cesta proběhla bez jakýchkoli potíží.

Ubytována jsem byla poblíž zastávky Südkreuz v malém apartmánu na Gotenstrasse.

Celý týden jsem pracovala ve Spolkovém archivu na Finckensteinallee, kde se nachází oddělení Německé říše spravující archivní dokumenty ústředních říšských úřadů z let 1867/71-1945.

Zpět do České republiky jsem se vracela v pátek 24.5.2013 a použila jsem vlak EC 379 z Berlína, hlavního nádraží do Prahy, hlavního nádraží, jenž vyjížděl v 14.46 hod. a do Prahy dorazil v 19.26 hod. Návrat opět proběhl bez potíží.

Část odborná

Cílem cesty bylo provést v Bundesarchivu základní výzkum personálních spisů z fondů centrálních říšských úřadů k předním představitelům nacistické okupační politiky v protektorátu v období 1939-1945. Dokumenty by měly sloužit k přípravě slovníku představitelů okupační správy v Protektorátu Čechy a Morava. Tato první etapa byla zaměřena na dokumenty týkající se zejména předních úředníků Úřadu říšského protektora a Německého státního ministerstva.

Osobní složky bylo nutné nejprve hledat v rozsáhlé databázi, která je k dispozici v několika počítačích v centrální badatelně Bundesarchivu. Je vhodné znát předem jméno, příjmení a důležité bývá i datum narození. Tyto údaje lze zjistit z fondů našeho archivu, ale i z fondů uložených v Archivu bezpečnostních složek (případně alespoň z tzv. lustrační kartotéky Studijního ústavu MV). Dle odkazů v databázi lze objednávat zejména níže uvedené archivní fondy přístupné na mikrofilmech či mikrofiších, jež téměř do poloviny devadesátých let dvacátého století zfilmovali v tehdejší americkém Berlin Document Center a slouží četným zájemcům místo originálů.

- 1) Reichskanzlei der NSDAP

- 2) SS-Führerpersonalakten
- 3) Sammlung SA mit Sturmabteilungen der NSDAP
- 4) Rasse und Sippenamt
- 5) Sammlungen „Diverse“.

K dispozici je pak samostatná rozsáhlá studovna mikrofilmů, v níž je umístěno asi třicet přístrojů, na nichž lze číst a zároveň v případě zájmu i tisknout kopie z mikrofilmů či mikrofiší. Čekací doba na dodání požadovaného mikrofilmu po objednávce činí zpravidla 30 minut.

Nově jsou však v databázi uvedeny i odkazy na nedigitalizované spisy, mj. Reichsjustizministerium a Reichsinnenministerium. Příprava trvá do druhého dne, nevýhodou ovšem je, že na rozdíl od samostatného pořizování xerokopií z mikrofilmů musí badatel v tomto případě vypisovat údaje, protože digitální kopie za pomoci vlastního zařízení nejsou v tomto archivu povoleny. Kopie však lze objednat v badatelně u soukromé firmy.

Zajímavé bylo také zjištění, že zmíněná jmenná databáze obsahuje i odkazy na fondy z pobočky ve Freiburgu, kde jsou uloženy archivní fondy vojenské povahy a dokonce i na personální spisy centrálních úřadů spolkové republiky uložené v pobočce v Koblenzi.

Závěr

Studium v Bundesarchivu nejenže splnilo očekávání – získala jsem mnoho zajímavých informací k předním představitelům nacistické okupační správy v protektorátu z mikrofilmovaných personálních spisů, ale mohla jsem nahlédnout i do několika osobních spisů zmíněných říšských ministerstev v papírové podobě. Rovněž informace o tom, že k některým úředníkům je možné dohledat i jejich spisy z doby působení v centrálních úřadech poválečné NSR není bez zajímavosti.

Příloha: Přehled osob, k nimž byly dohledávány údaje v Bundesarchivu.